

12.5.2014

Kuntatalousohjelman sisältöä ja ohjelman valtiovarainministeriössä tapahtuvan valmisteluprosessin kehittämistä koskevan asiantuntijatyöryhmän asettaminen**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut kuntatalousohjelman sisältöä ja ohjelman valtiovarainministeriössä tapahtuvan valmisteluprosessin kehittämistä valmistelevan asiantuntijatyöryhmän.

Toimikausi

12.5.2014 – 30.9.2014

Tausta

Valtiovarainministeriön asettaman kuntatalouden makro-ohjauksen kehittämistä valmistelevan virkamiestyöryhmän raportissa (Kuntatalouden makro-ohjauksen kehittäminen, valtiovarainministeriön julkaisu 6/2014) esitettiin nykyisen peruspalveluohjelman kehittämistä kuntatalousohjelmaksi.

Peruspalveluohjelmamenettelystä ja peruspalveluohjelman sisällöstä on säädetty voimassa olevan kuntalain 8a ja 8 b §:ssä. Kuntalain uudistamista valmistelevassa talousjaostossa on tehty ehdotukset valtion ja kunnan suhdetta koskevien kuntalain säännösten uudistamiseksi. Valmistelussa on otettu huomioon EU-lainsäädännön edellyttämä uusi julkisen talouden ohjausjärjestelmä ja sitä koskevan lain nojalla annettu valtioneuvoston asetus julkisen talouden suunnitelmasta sekä ym. virkamiestyöryhmän ehdotukset.

Kuntalakiehdotuksen mukaan peruspalveluohjelma muutettaisiin kuntatalousohjelmaksi. Kuntatalousohjelma valmisteltaisiin valtion ja kuntien neuvottelumenettelyssä osana julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvioesityksen valmistelua.

Kuntatalousohjelma kattaisi julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaan osaan sisällytettävät asiat, kuten kuntatalouden tasapainotavoitteen ja yksilöidyt toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Nämä toimenpiteet voisivat koskea kuntien veropohjaa, valtionosuuk-

sia, kuntien tehtäviä ja velvoitteita, maksutuloja ja toiminnan tehostamista. Julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevassa osassa asetetaan lisäksi euromääräinen rajoite valtion toimenpiteistä kuntataloudelle aiheutuvalle menojen muutokselle. Tasapainotavoite ja menorajoite edellyttävät, että kuntien tehtävistä säädettyä valtion tulee arvioida tehtävien rahoitusta myös kuntatalouden kantokyvyn näkökulmasta.

Tämän lisäksi kuntatalousohjelmassa arvioitaisiin kuntien toimintaympäristön, palveluiden kysynnän ja kuntien tehtävien muutokset sekä tehtäisiin arvio kuntatalouden kehityksestä. Kuntataloutta arvioitaisiin kokonaisuutena, osana julkista taloutta ja kuntaryhmittäin. Kuntatalouden kehitysnäkymiä arvioitaisiin kuntien kirjanpidon käsittein. Lisäksi ohjelmassa arvioitaisiin kuntien tuottavuutta.

Kuntatalousohjelma kattaisi lakisääteisten tehtävien lisäksi kuntien itsehallintonsa nojalla ottamat tehtävät eli käytännössä koko kuntatalouden. Ohjelmassa otettaisiin huomioon lakisääteisten valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon piirissä olevien valtionosuustehtävien lisäksi myös kuntien itsehallintonsa nojalla ottamat tehtävät, jotka nekin ovat käytännössä kunnille pääosin välttämättömiä.

Kuntatalousohjelma olisi nykyistä peruspalveluohjelmaa laajempi ja kokonaisvaltaisempi. Se antaisi aikaisempaa paremmat edellytykset arvioida kuntien tehtävien ja niiden rahoituksen tasapainoa sekä perustuslaissa turvatun rahoitusperiaatteen toteutumista.

Valtion talousarvioesityksen yhteydessä valmisteltava peruspalvelubudjettitarkastelu korvattaisiin kuntatalousohjelman vuosittaisella tarkistuksella. Siinä esitettäisiin viimeisimpien tilinpäätöstietojen perusteella arvio kuntatalouden kehityksestä ja keskityttäisiin tulevaan talousarviovuoteen. Lisäksi esitettäisiin arvio valtion talousarvioesityksen vaikutuksista kuntatalouteen. Kuntatalousohjelman tarkistus olisi valtion talousarvioesityksen liite.

Ensimmäinen kuntatalousohjelma laadittaisiin hallituskaudeksi ja sitä tarkistettaisiin vuosittain julkisen talouden suunnitelman tarkistuksen yhteydessä. Valtion talousarvioesityksen yhteydessä raportoitaisiin olennaiset muutokset suhteessa keväällä hyväksyttyyn julkisen talouden suunnitelmaan.

Kuntatalouden makro-ohjausta valmisteleva työryhmä käsitteli kokouksessaan 21.3.2014 valtiovarainministeriön jatkovalmistelusta työryhmän ehdotusten täytäntöön panemiseksi. Työryhmä päätti perustaa valtiovarainministeriön sisäisen työryhmän laatimaan ehdotuksen kuntatalousohjelman sisällöstä ja ohjelman valmisteluprosessista valtiovarainministeriössä.

Työryhmä painotti kuntatalousohjelman tietopohjan ja sisällön kehittämistä mm. toteutuneen kehityksen, toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin sekä ennusteiden jälkikätestarkastelun osalta. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että ohjelmassa kuntatalouden kehitystä tarkastellaan monipuolisesti, esimerkiksi tehtävittäin, palveluittain, meno- ja tulolajiluokittain sekä alue- ja kunta-

ryhmittäin. Myös kuntakonsernin tarkastelua ja kuntatalouden velan seurantaa pidettiin tärkeänä.

Asetettavan työryhmän työ liittyy ohjelman sisällön ja valmisteluprosessin osalta asettavan julkisen talouden ohjauksen toimeenpanoa valmistelevan ryhmän työhön. Lisäksi työryhmän työ liittyy valtiovarainministeriön asettamien kuntatalouden ohjauksen tarvitsemien tietojen ja laskentamallien kehittämistä valmistelevan työryhmän, kuntatalouden ennusteen kehittämistyöryhmän sekä kuntatalouden ohjauksen tietopohjan kehittämistä valmistelevan työryhmän työhön.

Työryhmän tehtävä

- Asiantuntijaryhmän tehtävänä on laatia ehdotus kuntatalousohjelman sisältörakenteeksi lähtökohtana uudistettavan kuntalain ehdotukset sekä kuntatalouden makrotyöryhmän esittämät kuntatalousohjelman sisällölliset vaatimukset.
- Työryhmä tekee ehdotukset kuntatalousohjelmaan sisältyvän kuntatalouden kehityksen arvioinnin maakunnittaisesta, kuntaryhmittäisestä ja yksittäisiä kuntia koskevasta tarkastelusta.
- Työryhmä tekee ehdotukset kuntatalousohjelmaan sisällytettävästä kuntien peruspalvelujen kustannustietojen maakunnittaisesta, kuntaryhmittäisestä ja yksittäisiä kuntia koskevasta tarkastelusta.
- Työryhmä tekee ehdotukset kuntatalousohjelman valmisteluprosessista valtiovarainministeriössä siten, että kuntatalousohjelma toteuttaa julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevat tehtävät ja tuottaa suunnitelmaan kuntataloudesta tarvittavat tiedot.

Määräaika asiantuntijaryhmän työskentelylle on 30.9.2014.

Organisointi

Puheenjohtaja:
Hannele Savioja, KAO

Jäsenet:
Marja Paavonen ja Tuomo Mäki, KO
Tanja Rantanen, BO
Filip Kjellberg varalla Merja Taipalus, VO
Markku Nissinen, KAO
Vesa Lappalainen, KAO
Tommi Oikarinen, KAO

Työryhmän jäsen Tommi Oikarinen toimii ryhmän sihteerinä.

Asiantuntijaryhmä voi tarvittavassa määrin kuulla myös muita ulkopuolisia asiantuntijoita.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö
ylijohtaja

Päivi Laajala

Liitteet

Toimenpiteet kuntatalouden makro-ohjauksen sekä palveluiden taloudellisuus- ja tuottavuusseurannan kehittämiseksi, VM 24.3.2014.

Jakelu

Työryhmän jäsenet